

Upplaga 2:1 trycktes våren 2014. Därefter har några lagändringar inträffat som gör att delar av texten är inaktuell eller behöver kompletteras. Några fel har också upptäckts. Nedanstående rättelser är uppdaterade 2018-08-10. Mindre viktiga ändringar, basbelopp och webbadresser har dock inte uppdaterats i nedanstående förteckning.

Förteckningen över viktigare lagar har uppdaterats samtidigt, se dokumentet **Lagsamling**.

Meddela sådant som behöver korrigeras till privatjuridik@bredband2.com .
Författaren tar tacksamt emot alla tips!

Försättsblad

S. 3 KONTAKT

Sista raden: felaktigt förlagsnamn. Ska vara:
Sanoma Utbildning AB:s hemsida: www.sanomautbildning.se
Klicka på "gymnasiet & vuxenutbildning" och därefter "juridik".

Kapitel 2 Rättigheter

S. 27-28 *Lag om svenskt medborgarskap (2001:82)*

har ändrats genom riksdagsbeslut i maj 2014. Lagändringarna gäller från 1 april 2015.
Mer om lagändringen på riksdagens hemsida, utskottsbetänkande 2013/14:SfU17.

Lärobokstexten behöver ändras enligt följande. Nedersta textstycket på s. 27 utgår och ersätts av följande:

I Sverige gäller härstamningsprincipen, dvs. den som föds med en svensk förälder blir automatiskt svensk medborgare oavsett var barnet föds och har rätt att behålla detta medborgarskap så länge han eller hon vill.

Regler om medborgarskap och utlänningars rätt....

CD-skivan i lärarhandledningen: Powerpointbild nr 14 för kapitel 2 är därmed inte längre korrekt (barnet blir svensk medborgare i samtliga fall enligt de nya reglerna).

S. 34-35 ***Datainspektionen*** blir ***Integritetsskyddsmyndigheten*** eller ***Dataskyddsmyndigheten***

EU:s dataskyddsreform som börjar gälla under 2018 är den största integritetsstärkande reformen på länge. Myndigheten får både fler uppgifter och fler befogenheter, t.ex. ta emot och hantera rapporter om personuppgiftsincidenter och möjligheten att utfärda sanktionsavgifter. Namnändringen har (sommaren 2018) ännu inte verkställts.

s. 36 ***Lagar***

Förvaltningslagen (1986:223) ersattes 1 juli 2018 av *Förvaltningslag (2017:900)*.

Syftet med den nya lagen är enligt regeringens proposition att ställa ökade krav på effektivitet i förvaltningarna och att stärka den enskildes rättssäkerhet i kontakten med myndigheterna.

Personuppgiftslag (1998:2014) ersattes 25 maj 2018 av *Lag med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (2018:218)*

EU:s dataskyddsförordning ersätter den svenska personuppgiftslagen och skapar ett enhetligt regelverk inom EU för behandling av personuppgifter.

Kapitel 3 Lagar och andra rättskällor

S. 50 ***Övriga rättskällor***

Exemplet om domstolars rättspraxis är fortfarande relevant men det kan vara bra att veta att ordet snatteri inte längre används i brottsbalken sedan det genom en lagändring sommaren 2017 ersattes med brottsbeteckningen ringa stöld (BrB 8:2)

S. 54 ***Lagar***

Den 17 juni 2014 biföll riksdagen utskottets betänkande om ny riksdagsordning. Lagen gäller från 1 september 2014. Avsikten är att genomföra en redaktionell och språklig omarbetning. Dessutom vill man att reglerna för arbetet med statsbudgeten ska bli tydligare. Mer om lagförslaget på Riksdagens hemsida, betänkande nr 2013/14:KU46.

Lagändringen föranleder inga ändringar av lärobokens text men i lagförteckningen ska *Riksdagsordning (1974:153)* ersättas av *Riksdagsordning (2014:801)*.

Kapitel 4 Domstolar

S. 67 **Marknadsdomstolen (faktaruta i marginalen)**

Den föreslagna domstolsordningen angående *Patent- och marknadsdomstolen* har trätt i kraft 2016-09-01. (Se även översikten s. 69). Ändringen innebär att *Patentbesvärnämnden* samt *Marknadsdomstolen* lagts ned och ersatt av en *Patent- och marknadsdomstol* (vid Stockholms tingsrätt) med en motsvarande överdomstol (i Svea Hovrätt). Se vidare prop. 2015/16:57.

S. 69 **Översikt - domstolar**

Ändringen betr Marknadsdomstolen ovan påverkar även den grafiska översikten på denna sida.

s. 71 **Lagar**

Lag om marknadsdomstol m.m. (1970:417) ersattes 2016-09-01 av ny lag: *Lag om patent- och marknadsdomstolar (2016:188)*

Kapitel 5 Att lösa tvister

s. 80 **Ändrade avgifter i domstol**

Från den 1 juli 2014 gäller nya ansökningsavgifter, läs mer på Domstolsverkets hemsida (använd sökfunktionen). Dessa nya avgifter föranleder ändringar i läroboken under stycket "Stämningsansökan" rad 5-7:

Från 1 juli 2014 är ansökningsavgiften för ett tvistemål som rör ett krav under ett halvt prisbasbelopp 900 kr. För ett mål som rör ett större belopp är avgiften 2 800 kr.

Kapitel 6 Familj, föräldrar och barn

s. 108 **Bodelning i samboförhållanden**

Förtydligande, första stycket, ersätt sista meningen: "Sambolagen gäller...att betala huset." med ny mening: (forts)

(forts)

”Bostad som anskaffats för gemensam användning delas lika vid en bodelning oavsett om någon av samborna betalat mer eller äger en större andel av bostaden.”

s. 115 **Komplettering till begreppet förmyndare:**

Om någon vuxen person har problem – till exempel på grund av sjukdom – med att själv ingå avtal eller utföra andra rättshandlingar kan personen själv (eller nära anhörig eller kommunens överförmyndare) begära att tingsrätten utser en **god man** eller en **förvaltare**. Tingsrätten förordnar då någon som är erfaren och lämplig för uppdraget.

En **god man** kan hjälpa sin huvudman med att betala räkningar etc. men kan inte självständigt fatta några viktiga beslut för sin huvudmans räkning. Det kan däremot en **förvaltare** – huvudmannen kan inte själv ingå några avtal utan att förvaltaren ger sitt godkännande.

(Se även nedersta textstycket på s.115)

s. 121 **Lagar**

Namnlagen ersätts av Lagen om personnamn 2016:1013

Lärohandledning kap 6:

s. 6/8 och 6/34 **Komplettering till Repetitionsuppgift**

Meningen ”...och kommer alltså inte den andre maken till del vid en separation eller dödsfall...” är kanske alltför kategorisk. Om den är efterlevande make som ärver den avlidnes enskilda egendom kan ju rätten till efter arv för den avlidnes arvingar i första och andra arvsklassen bli mindre värd eftersom den efterlevande maken disponerar egendomen med ”fri förfoganderätt”, dvs. kan konsumera eller sälja denna. Säkrast är förstås att genom testamente se till att den enskilda egendomen tillfaller önskad mottagare. (Se ÄB kap 3 och ÄktB kap 7)

Kapitel 7 Dödsfall och arv

s. 131 **Komplettering till arvsregler:**

Det har blivit allt vanligare att personer bosätter sig eller arbetar eller har egendom i ett annat land än man är medborgare i. Då en sådan medborgare avlider i ett annat land kan det bli komplicerade rättsprocesser eftersom de olika ländernas arvsregler ibland ”kolliderar”. När det gäller EU-länder (med några undantag) tillämpas dock nya och gemensamma regler

från och med 2015-08-17. De olika ländernas arvsregler ändras inte, men man har gemensamt beslutat att det är den avlidnes hemvist som blir avgörande för vilket lands arvslagar som ska tillämpas. En person kan dock själv (genom testamente) välja att lagen i det land där han/hon är medborgare ska tillämpas.

s. 133 **Fullmakt**

I samband med att man tar upp begreppet *fullmakter* kan det vara lämpligt att informera om s.k. *framtidfullmakter*:

Från den 1 juli 2017 gäller lagen om framtidfullmakter. Den innebär en lagstadgad rätt för privatpersoner att upprätta en fullmakt som blir giltig när han/hon på grund av sjukdom, psykisk störning eller liknande inte längre kan ta hand om sina angelägenheter. Fullmakten utställs alltså för ett framtida behov.

Fullmaktsgivaren bibehåller sin rättshandlingsförmåga, det vill säga kan, trots att det finns en framtidfullmakt som har trätt i kraft, ingå avtal, hantera sina personliga och ekonomiska angelägenheter, med mera. Det finns flera formella krav för att en framtidfullmakt ska vara giltig. Läs mer på internet, t.ex. på www.konsumenternas.se

s. 141 **Lagar (komplettering)**

Lägg till: *Lag om arv i internationella situationer* (<https://lagen.nu/2015:417>)
samt: *Lag om framtidfullmakter* (<https://lagen.nu/2017:310>)

Kapitel 9 Konsumenträtt

s. 166-167 **Ändring av "distansköpslagen"**

Från den 13 juni 2014 gäller en ny version av "distansköpslagen" som bibehåller SFS-numret 2005:59 men ändrar namn till *Lag om distansavtal och avtal utanför affärslokaler*.

Lagändringen beror på ett EU-direktiv som antogs hösten 2011. Ändringarna avser t.ex. utökning av ångerrätten, tidpunkten när ångerrätten börjar gälla och när konsumenten har rätt att ångra sitt köp. Lagen gäller numera även s.k. gatuförsäljning. Mindre ändringar har även skett för Konsumentköplagen samt Marknadsföringslagen. Mer information på Konsumentverkets hemsida eller Civilutskottets betänkande 2013/14:CU7.

s. 169 **Ny lag om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden**

Lagen gäller från 1 jan 2016 och innebär att en konsumenttvist på frivillig väg alternativt kan lösas av en nämnd (som godkänts av Kammarkollegiet). ARN är en sådan organisation som nu får utökade uppgifter – mer information om den nya lagen finns på deras hemsida.

s. 172 **Lagar**

Byt namn på SFS 2005:59 till *Lag om distansavtal och avtal utanför affärslokaler*

Lägg till: 2015:671 *Lag om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden*

Kapitel 12 Vad händer om man inte betalar?

s. 229 Faktaruta om **skuldsanering** nederst på sidan – tillägg till texten:

2016-11-01 började en ny skuldsaneringslag gälla som bland annat innebar att det blev enklare att ansöka. Det blev också möjlighet för företagare som bedriver enskild näringsverksamhet att utnyttja möjligheterna till skuldsanering. Mer information på Kronofogdens webbplats.

S. 237 **Lagar**

Skuldsaneringslagen (2006:548) ersätts av *Skuldsaneringslag (2016:675)*

Kapitel 13 Skadestånd och försäkringar

S. 260 **Lagar**

Den 8 maj 2014 biföll riksdagen utskottets betänkande om ny brottsskadelag. Lagen trädde kraft 1 juli 2014. Avsikten är att förbättra de skadelidandes situation. Mer om lagförslaget på Riksdagens hemsida, betänkande nr 2013/14:JuU38.

Lagändringen föranleder inga ändringar av lärobokens text men i lagförteckningen ska *Brottsskadelag (1978:413)* ersätts av *Brottsskadelag (2014:322)*

Kapitel 14 Att vara anställd

S. 271 **"Egenanställning"** (kompletterande information)

Det förekommer att frilansare med A-skatt utför tillfälliga uppdrag åt olika uppdragsgivare. Det kan då vara praktiskt att – i förväg – ansluta sig till ett s.k. "egenanställningsföretag" (= "plattformföretag", "faktureringsföretag") som har F-skatt och som är den som – mot provision – fakturerar uppdragsgivaren, redovisar arbetsgivaravgifter och gör skatteavdrag samt betalar ut resten som "lön" till uppdragstagaren. Detta kallas att man är "egenanställd" och är alltså ett mellanting mellan att vara anställd och att vara uppdragstagare. Begreppet återfinns inte i LAS eller någon annan lagstiftning.

(Mer information på Skatteverkets webbplats.)

s. 283 **Föräldraförsäkring**

De dagar som är "reserverade" ökas från 60 till 90 dagar enligt riksdagsbeslut hösten 2015.

Kapitel 15 Internationell rätt

S. 302 **EU:s institutioner**

Sifferuppgifterna i avsnittet om Europaparlamentet har ändrats. Till exempel är det 751 ledamöter som ska väljas nästa gång (2019)

Sommaren 2016 genomfördes en folkomröstning där frågan var om Storbritannien skulle lämna EU eller ej och 51,9 % av väljarna valde alternativet "*brexite*". Under hösten meddelade premiärministern att regeringen avsåg att respektera valresultat och att man skulle inleda förhandlingar med EU om villkoren. Eftersom det är första gången ett land begär utträde finns en viss osäkerhet om vad som ska gälla. När detta skrivs (aug 2018) pågår förhandlingar och tidsplanen är att ett avtal ska finnas klart och godkänt av brittiska parlamentet senast mars 2019. (Uppgifterna om EU i denna bok gäller för den tid som Storbritannien är EU-medlem.)

Kapitel 16 Brott och straff

S. 324 **Mindre allvarliga brott** (kompletterande information)

Åklagaren har även rätt att utdela *straffvarning* och överlämna ärendet till sociala myndigheter när det gäller unga människor.

S. 333 **Lagar**

Brottsskadelag (1978:413) ersätts av *Brottsskadelag (2014:322)*
(se även kapitel 13 ovan)

Lärohandledning s. 16/26-30 *Exempel på olika typer av brott.*

Flera av brotten i Brottsbalken har fått nya benämningar och andra straffsatser.
Kolla i **Lagen.nu** om det är aktuellt att hänvisa till detta!

En uppmärksammas lagändring gäller BrB kap 6 §§ 1-3 (den s.k. "samtyckeslagen" som började gälla 1 juli 2018). Ändringarna framgår enklast här: <http://rkrattsbaser.gov.se>

Kapitel 17 Brottmål

S. 341 **Polis** (faktaruta i marginalen)

I samband med ombildandet av polisen till en enda *Polismyndighet* ändrades namnet på *Statens Kriminaltekniska laboratorium* (SKL) till *Nationellt forensiskt centrum* (NFC).
Mer information på hemsidan: nfc.polisen.se

S. 353 **FN och krigsförbrytelser**

ICTY, som inrättades år 1993, har dömt 83 personer för krigsförbrytelser, brott mot mänskligheten och folkmord. Men i november 2017 avkunnades den sista domen (mot Ratko Mladic) och Jugoslavientribunalen avslutade därmed verksamheten.